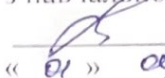

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Олена ПУСТОВА

« 01 » 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни «Цивільне та сімейне право»
для підготовки фахового молодшого бакалавра
за галуззю знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

Ірпінь – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільне та сімейне право»
складена на основі програми навчальної дисципліни, затвердженої у 2023 р.

Розробник

Олена ШЕВЕЛЬ

Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії з юридичних
дисциплін, протокол № 1 від «01» 09 2023 р.

Голова циклової комісії

Юлія ШЕВЧУК

Завідувач навчально-методичного
кабінету коледжу

Людмила РОМАНЕНКО

ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

1. Передмова
2. Опис дисципліни
3. Структура навчальної дисципліни
4. Зміст дисципліни
5. Перелік питань на рубіжну контрольну роботу № 1
6. Перелік питань на рубіжну контрольну роботу № 2
7. Перелік питань на комплексну контрольну роботу
8. Перелік питань для підготовки до заліку
9. Теми рефератів.
10. Екзаменаційні питання.
11. Тематика курсових робіт.
12. Тестові завдання.
13. Критерії оцінювання знань
14. Рекомендована літератур

ПЕРЕДМОВА

Програма навчальної дисципліни «Цивільне та сімейне право» – провідна галузь права і визнається такою в усіх правових системах світу. Воно складає основу освіти правника і відноситься до фундаментальних навчальних дисциплін.

За умови побудови правової держави майбутньому юристу, фахівцю з цивільного права потрібно бути професійно-компетентним, грамотно кваліфікувати цивільно-правові відносини, застосовувати норми цивільного права в конкретних ситуаціях.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Цивільне та сімейне право» є набуття студентами не лише відповідного рівня юридичного мислення, але й формування їх професійної ментальності та належної правової культури, закладення стійких психологічних стереотипів щодо безумовного дотримання вимог законодавства, захисту законних прав та інтересів учасників цивільних правовідносин, а також оволодіння студентами сукупністю знань в обсязі правового регулювання цивільних відносин та формування юридичного мислення на основі здобутих правових знань, підготовка кваліфікованих фахівців.

Завданням курсу є: забезпечити повноцінне оволодіння студентами основних теоретичних положень з усіх правових інститутів цивільного та сімейного права та нормативно-правовою базою; сформувати розуміння і вміння орієнтуватися у законодавчій базі; навчити студентів професійно грамотно і адекватно застосовувати чинне законодавство, що регулює розглядувану систему суспільних відносин; сформувати у них необхідні організаційні та вольові навички щодо впливу засобами правового характеру на регулювання зазначених відносин, підготовка висококваліфікованих спеціалістів, здатних застосовувати норми цивільного та сімейного права до конкретних правових ситуацій, детальне ознайомлення студентів з основними дефініціями дисципліни, Цивільним кодексом України, Сімейним кодексом України та іншим діючим цивільним законодавством.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях.

ЗК 2. Уміння планувати і організовувати свою професійну діяльність.

ЗК 3. Знання і розуміння предмета та характеру професійної діяльності, природи етичних стандартів та здатність діяти на їх основі.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Отримати знання про систему національного права та законодавства, галузеві механізми правового регулювання.

ЗК 11. Здатність до відповідальності і наполегливості щодо виконання поставлених завдань і взятих обов'язків.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 3. Знання стандартів правничої професії.

ФК 4. Знання міжнародних стандартів прав людини.

ФК 6. Знання засад і доктрин міжнародного публічного права, а також змісту основних міжнародно-правових інститутів.

ФК 8. Знання засад і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

ФК 10. Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій.

ФК 13. Здатність застосовувати юридичну аргументацію.

ФК 18. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання.

Результати навчання (РН):

РН 6. Базові знання про форми держави, основні правові системи сучасності.

РН 9. Знання з основ конституційного ладу.

РН 11. Знання про види і підстави юридичної відповідальності.

РН 15. Уміння давати правову оцінку діям суб'єктів підприємницької діяльності, у тому числі і щодо виконання договірних зобов'язань.

При викладанні дисципліни застосовуються *міжпредметні зв'язки* з дисциплін: «Господарське право», «Фінансове право», «Цивільно процесуальне право», «Трудове право», «Адміністративне право».

Години, які відведені на лекційні заняття, використовуються для ознайомлення студентів з окремими розділами (темами) цивільного права, де прищеплюються студентам вміння орієнтуватися в Цивільному кодексі, Сімейному кодексі, житловому кодексі та інших нормативних актах.

Години, виділені на семінарські заняття, використовуються для вирішення обговорення певних питань теми, складання основних юридичних документів.

Певні питання тем виносяться для самостійної роботи студентів. Навчальний матеріал, засвоєний студентами в процесі самостійної роботи, виносяться на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався в процесі проведення аудиторних занять.

Навчальна дисципліна «Цивільне та сімейне право» вивчається студентами «Право» денної форми навчання на третьому курсі.

Дисципліна поділена на 2 семестри, які об'єднують лекційний матеріал, семінарські заняття, самостійну, та курсову роботу.

Форми і засоби поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять та виконання контрольних робіт і має на меті перевірку рівня засвоєння студентами навчального матеріалу дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється у формі складання усного екзамену.

Критерії оцінювання

Об'єктами контролю є діяльність студентів на семінарських заняттях, а також результати виконання студентами самостійних робіт:

- вивчення окремих тем;
- виконання індивідуальної роботи;
- написання контрольних робіт.

До контрольних заходів входять поточний та підсумковий контроль.

Рівень знань оцінюється за п'ятибальною шкалою. Критерії оцінки знань такі:

«відмінно» - коли студент дає обґрунтовані, глибокі, теоретично правильні відповіді на поставлені запитання, демонструє знання підручників, посібників, дискусійних і проблемних питань. Та дає правильні відповіді на тестові завдання не <80%.

«добре» - коли студент володіє знанням матеріалу, але ним допущено незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, проте за допомогою викладача він швидко орієнтується і знаходить правильну відповідь. Та дає правильні відповіді на тестові завдання не <70 %.

«задовільно» - коли студент неправильно відповідає на одне питання, або дає на всі запитання малообґрунтовані неповні відповіді й тільки з допомогою викладача може виправити допущені помилки. Та дає правильні відповіді на тестові завдання не <50 %.

«незадовільно» - коли студент дає неправильні відповіді на два - три запитання, допускається грубих помилок і не може їх виправити. Та дає правильні відповіді на тестові завдання менше 50%.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
курсу «Цивільне та сімейне право»
для підготовки фахового молодшого бакалавра
спеціальності 081 «Право»

№ п/п	Найменування модулів і тем	Кількість годин				
		Всього	лекцій	семін.	Індивід. заняття	СРС
ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА						
1.	Цивільне право - основна галузь права. Цивільне законодавство.	10	4	4		2
2.	Цивільні правовідносини.	6	2	2		2
3.	Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	6	2	2		2
4.	Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин.	12	4	4		4
5.	Об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери.	6	2	2		2
6.	Правочини. Недійсні правочини.	8	2	2		4
7.	Представництво і довіреність.	6	2	2		2
8.	Строки в цивільному праві. Позовна давність.	6	2	2		2
9.	Особисті немайнові права фізичної особи.	6	2	2		2
10.	Право власності в системі речових прав.	14	4	4		6
11.	Захист права власності.	6	2	2		2
12.	Речові права на чуже майно.	10	2	2		6
13.	Загальні положення спадкового права. Спадковий договір.	8	2	2		4
14.	Загальні положення зобов'язального права.	8	2	2		4
15.	Право інтелектуальної власності.	10	2	2		6
	Всього за I семестр	122	36	36		50
ОСОБЛИВА ЧАСТИНА						
16.	Загальні положення про договір	8	2	2		4
17.	Договори про передачу майна у власність.	8	2	2		4
18.	Договори про передачу майна у тимчасове володіння та користування.	10	2	2		6
19.	Договори про виконання робіт.	8	2	2		4
20.	Договори про надання послуг.	12	4	4		4
21.	Договори у сфері фінансових послуг та банківської діяльності.	8	2	2		4
22.	Договори у сфері інтелектуальної власності.	8	2	2		4

23.	Недоговірні зобов'язання	8	2	2		4
24.	Загальні положення сімейного права. Сімейні правовідносини.	8	2	2		4
25.	Поняття та умови укладення шлюбу. Шлюбний договір	6	2	2		2
26.	Особисті немайнові та майнові правовідносини подружжя.	12	4	4		4
27.	Правовідносини батьків і дітей. Аліментні зобов'язання батьків і дітей.	8	2	2		4
28.	Форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.	14	4	4		6
	<i>Всього за II семестр</i>	118	32	32		54
	РАЗОМ ГОДИН З КУРСУ:	240	68	68		104

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Цивільне право – основна галузь права. Цивільне законодавство.

План лекційного заняття

1. Поняття та значення цивільного права.
2. Предмет та метод цивільного права.
3. Принципи та функції цивільного права. Система цивільного права.
4. Поняття та структура актів цивільного законодавства.
5. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб.
6. Прогалини в законодавстві способи їх подолання. Аналогія права, аналогія закону.

Семінарське заняття

1. Поняття цивільного права як галузі права.
2. Предмет та метод цивільного права.
3. Принципи цивільного права.
4. Функції цивільного права. Відмінність функцій цивільного права від цілей та завдань цивільного права.
5. Система цивільного права.
6. Поняття та структура цивільного законодавства.
7. Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі за колом осіб.
8. Застосування цивільного законодавства за аналогією.

Завдання для самостійної роботи

1. Приватне право та його джерела.
2. Цивільне право як наука.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,5,6,16, 61,64,65];

Додаткові [3,6,13,14,21,].

Тема 2. Цивільні правовідносини.

План лекційного заняття

1. Поняття цивільних правовідносин.
2. Елементи цивільних правовідносин.
3. Зміст цивільних правовідносин.
4. Види цивільно-правових відносин.
5. Підстави виникнення та припинення цивільних правовідносин.

Семінарське заняття

1. Поняття цивільних правовідносин.
2. Структура цивільних правовідносин.
3. Особливості цивільних правовідносин.
4. Види цивільних правовідносин.
5. Підстави виникнення цивільних правовідносин.
6. Межі здійснення цивільних прав.
7. Виконання цивільних обов'язків.

Завдання для самостійної роботи

1. Поняття та види суб'єктивних прав.
2. Види суб'єктивних обов'язків.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,8,3,31];

Додаткові [6,13,15,21].

Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин.

План лекційного заняття

1. Цивільна правоздатність фізичної особи. Ім'я та місце проживання фізичної особи.
2. Цивільна дієздатність фізичної особи.
3. Обмежена цивільна дієздатність фізичної особи.
4. Визнання фізичної особи недієздатною.
5. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою.
6. Опіка та піклування над фізичними особами.

Семінарське заняття

1. Загальні положення про фізичну особу.
2. Цивільна правоздатність: поняття, зміст та особливості.
3. Цивільна дієздатність фізичної особи.
4. Визнання фізичної особи недієздатною.
5. Поняття та правове значення індивідуалізації фізичної особи.
6. Ім'я фізичної особи та її значення.
7. Місце проживання фізичної особи.
8. Опіка та піклування над фізичними особами.
9. Акти цивільного стану.
10. Фізична особа – підприємець.

Завдання для самостійної роботи

1. Співвідношення правоздатності та суб'єктивних прав фізичних осіб.

2. Підстави, порядок та значення актів цивільного стану.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,8,9,10,11, 12,13,15],

Додаткові [13,21,22,23].

Тема 4. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин.

План лекційного заняття

1. Поняття та ознаки юридичної особи.
2. Порядок створення та державна реєстрація юридичної особи.
3. Цивільна правоздатність і цивільна дієздатність юридичної особи.
4. Класифікація (види) юридичних осіб.
5. Філії та представництва юридичної особи.
6. Господарські товариства та їх види.

Семінарське заняття

1. Поняття та ознаки юридичної особи.
2. Порядок створення та державна реєстрація юридичної особи.
3. Цивільна правоздатність і цивільна дієздатність юридичної особи.
4. Класифікація (види) юридичних осіб.
5. Філії та представництва юридичної особи.
6. Господарські товариства та їх види.
 - 6.1. Повне товариство.
 - 6.2. Командитне товариство.
 - 6.3. Товариство з обмеженою та додатковою відповідальністю.
 - 6.4. Акціонерне товариство.
 - 6.5. Виробничий кооператив.
7. Припинення діяльності юридичної особи.

Завдання для самостійної роботи

1. Сутність юридичної особи.
2. Зміст установчих документів підприємницьких товариств.
3. Порядок створення господарського товариства.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,5,17, 18,19,20,21,22,23];

Додаткові [6,15,21,22,23].

Тема 5. Об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери.

План лекційного заняття

1. Поняття об'єктів цивільних прав та їх оборотоздатність.
2. Речі як об'єкти цивільних прав. Майно.
3. Гроші та валютні цінності.
4. Цінні папери та їх види.
5. Послуги та інші дії як об'єкти цивільного права.

Семінарське заняття

1. Поняття об'єктів цивільних прав та їх оборотоздатність.
2. Речі як об'єкти цивільних прав: поняття, класифікація. Майно.
3. Гроші та валютні цінності.
4. Цінні папери та їх види.
5. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав.

Завдання для самостійної роботи

1. Оборотоздатність речей в цивільному праві.
2. Майно як особливий об'єкт цивільних прав.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [2,6,16,17,20,27,46,47,48,52],
Додаткові [5,11,18,23,27].

Тема 6. Правочини. Недійсні правочини.

План лекційного заняття

1. Поняття, ознаки та види правочинів.
2. Класифікація правочинів.
3. Умови дійсності правочинів.
4. Форма правочину.
5. Недійсність правочинів. Правові наслідки недійсності правочину.

Семінарське заняття

1. Поняття, ознаки та види правочинів.
2. Форми правочинів.
3. Тлумачення змісту правочину.
4. Відмова від правочину.
5. Недійсність правочинів. Правові наслідки недійсності правочину.
6. Окремі види недійсних правочинів:
 - а) правочини з дефектами суб'єктивного складу;
 - б) правочини з дефектами волі;
 - в) правочини з дефектами форми;

г) правочини з дефектами змісту та порядку укладення.

Завдання для самостійної роботи

1. Тлумачення змісту правочину.
2. Значення правочинів.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [2,29,37,38,39],

Додаткові [21,22, 23].

Тема 7. Представництво і довіреність.

План лекційного заняття

1. Поняття представництва.
2. Підстави виникнення та види представництва.
3. Комерційне представництво.
4. Представництво за довіреністю.
5. Форма та строк довіреності.
6. Передоручення.
7. Припинення представництва за довіреністю.

Семінарське заняття

1. Поняття представництва.
2. Структура відносин при представництві.
3. Підстави виникнення та види представництва.
4. Склад правовідносин представництва.
5. Представництво за довіреністю.
6. Передоручення.
7. Припинення представництва за довіреністю.

Завдання для самостійної роботи

1. Представництво і звичайне посередництво.
2. Представництво і договір на користь третьої особи.
3. Представництво і покладання виконання обов'язку боржника на третю особу.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [2,5,29,],

Додаткові [6,13,15].

Тема 8. Строки в цивільному праві. Позовна давність.

План лекційного заняття

1. Поняття строку та терміну в цивільному праві.
2. Види цивільно-правових строків і термінів.
3. Поняття та види позовної давності.
4. Початок перебігу та закінчення позовної давності.
5. Зупинення та переривання перебігу позовної давності.
6. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Семінарське заняття

1. Поняття та значення строків (термінів) у цивільному праві.
2. Види цивільно-правових строків (термінів).
3. Поняття та правове значення позовної давності
4. Види строків позовної давності
5. Загальні правила обчислення позовної давності.
6. Визначення початку перебігу строку позовної давності
7. Зупинення та перерва строків позовної давності.

Завдання для самостійної роботи

1. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,6, 66,67],

Додаткові [11,13,15,21,22,23].

Тема 9. Особисті немайнові права фізичної особи.

План лекційного заняття

1. Поняття особистих немайнових прав фізичної особи.
2. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.
3. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
4. Захист особистих немайнових прав

Семінарське заняття

1. Право на життя.
2. Право на охорону здоров'я.
3. Право на безпечне довкілля.
4. Право на сім'ю, опіку та піклування.
5. Право на індивідуальність.
6. Право на особисте життя.
7. Право на особисті папери та таємницю кореспонденції.
8. Право на інформацію. Право на свободу творчості та вибір роду занять.

9. Право на місце проживання та недоторканість житла.
10. Захист особистих немайнових прав.

Завдання для самостійної роботи

1. Захист особистого немайнового права осіб, що мають дефекти у дієздатності.
2. Загальна характеристик особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування людини.
3. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,11,47,48,60,67,70,71],
Додаткові [6,11,15,21,22].

Тема 10. Право власності в системі речових прав.

План лекційного заняття

1. Поняття власності і права власності.
2. Форми права власності.
3. Підстави набуття права власності.
4. Підстави припинення права власності.
5. Поняття і види права спільної власності: право спільної часткової власності, право спільної сумісної власності.
6. Право власності на землю (земельну ділянку).
7. Право власності на житло.

Семінарське заняття

1. Поняття власності і права власності.
2. Форми права власності.
3. Набуття та припинення права власності.
4. Поняття та види права спільної власності: право спільної часткової власності, право спільної сумісної власності.
5. Право власності на землю (земельну ділянку).
6. Право власності на житло.

Завдання для самостійної роботи

1. Момент виникнення права власності у набувача за договором.
2. Юридичні гарантії здійснення права власності.
3. Право спільної власності.
4. Види та форми власності в Україні.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,5,6,45,47,48,49,50,51,52,55],

Додаткові [2,4,5,23,27].

Тема 11. Захист права власності.

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика захисту права власності.
2. Віндикаційний позов, як засіб захисту права власності.
3. Негаторний позов як засіб захисту права власності.
4. Позов про визнання права власності.
5. Позов про звільнення майна з-під арешту та виключення майна з опису.

Семінарське заняття

1. Основні цивільно-правові засоби захисту права власності.
2. Віндикаційний позов.
3. Негаторний позов.
4. Позов про виключення майна з опису (звільнення майна з-під арешту).
5. Позов про визнання права власності.
6. Загальна характеристика інших засобів захисту права власності.

Завдання для самостійної роботи

1. Захист права власності на землю.
2. Захист права власника у разі вилучення земельної ділянки, на якій розташовано належне йому майно.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,5,6,45,47,48,49,50,51,52,55],
Додаткові [2,4,5,23,27].

Тема 12. Речові права на чуже майно.

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика речових прав на чуже майно.
2. Право володіння чужим майном.
3. Право користування чужим майном (сервітут).
4. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис).
5. Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій).

Семінарське заняття

1. Види речових прав на чуже майно.
2. Захист речових прав на чуже майно.
3. Загальна характеристика речових прав на чуже майно.
4. Право користування чужим майном (сервітут).

5. Підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
6. Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій).

Завдання для самостійної роботи

1. Поняття та ознаки інших речових прав.
2. Співвідношення права власності та інших речових права на чуже майно.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,31,32,33,35,36],

Додаткові [21,22,24].

Тема 13. Загальні положення спадкового права. Спадковий договір.

План лекційного заняття

1. Поняття спадкування та його види.
2. Спадкування за заповітом.
3. Спадкування за законом.
4. Прийняття спадщини. Відмова від спадщини.
5. Оформлення права на спадщину.

Семінарське заняття

1. Поняття та значення спадкування. Види спадкування.
2. Спадкування за заповітом.
3. Право на обов'язкову частку у спадщини.
4. Спадкування за законом.
5. Відкриття спадщини.
6. Оформлення права на спадщину.
7. Право на відмову від прийняття спадщини.

Завдання для самостійної роботи

1. Поняття спадкування за законом.
2. Черги спадкоємців за законом та їх склад.
3. Спадкування за правом представлення.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,7,8,36,65,67,70],

Додаткові [1,2,9,17,21,22,24].

Тема 14. Загальні положення зобов'язального права.

План лекційного заняття

1. Поняття та ознаки зобов'язань.
2. Види зобов'язань.
3. Виконання зобов'язань.
4. Забезпечення виконання зобов'язань.
5. Припинення зобов'язань.

Семінарське заняття

1. Поняття та ознаки зобов'язань.
2. Види зобов'язань.
3. Поняття і загальні умови виконання зобов'язання.
4. Заміна осіб у зобов'язанні.
5. Загальна характеристика видів забезпечення зобов'язань: неустойка, порука, гарантія, завдаток, застава, притримання.

Завдання для самостійної роботи

1. Правові наслідки порушення зобов'язання.
2. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого порукою.
3. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого гарантією. Право гаранта на зворотну вимогу до боржника.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [2,3,56,57,58,62,63,67],

Додаткові [5,6,20,21,23].

Тема 15. Право інтелектуальної власності.

План лекційного заняття

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.
3. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності.
4. Захист права інтелектуальної власності судом.
5. Авторське право та суміжні права.
6. Право промислової власності.

Семінарське заняття

1. Поняття творчої діяльності та інтелектуальної власності.
2. Реалізація права інтелектуальної власності.
3. Спільне в цивільно-правовому регулюванні відносин, пов'язаних з творчою діяльністю.
4. Майнові права інтелектуальної власності.
5. Захист прав інтелектуальної власності.

6. Право промислової власності. Право на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.

Завдання для самостійної роботи

1. Правова охорона нетрадиційних результатів інтелектуальної власності:
 - правова охорона наукового відкриття;
 - правова охорона компонування інтегральної мікросхеми;
 - правова охорона раціоналізаторських пропозицій;
 - правова охорона комерційної таємниці.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,40,41,50,51,52,70],

Додаткові [21,22,23,25,29].

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема 16. Загальні положення про договір.

План лекційного заняття

1. Поняття, значення договору в цивільному праві.
2. Види договорів у цивільному праві.
3. Зміст та умови договору.
4. Порядок укладення договорів.
5. Підстави та юридичні наслідки зміни або розірвання договору.

Семінарське заняття

1. Поняття та значення договору.
2. Система цивільно-правових договорів.
3. Зміст і тлумачення договору.
4. Особливості та порядок укладення договорів.
5. Особливості укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах.

Завдання для самостійної роботи

1. Місце укладення договору.
2. Договір на користь третьої особи.
3. Публічний договір.
4. Договір приєднання.
5. Попередній договір.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,57,59,68,69],

Додаткові [8,10,12,15,23].

Тема 17. Договори про передачу майна у власність.

План лекційного заняття

1. Поняття та значення договору купівлі-продажу.
2. Поняття та значення договору міни (бартеру).
3. Договір дарування.
4. Договір поставки.
5. Договір ренти.
6. Договір довічного утримання (догляду).

Семінарське заняття

1. Поняття та значення договору купівлі-продажу.
2. Поняття та значення договору міни (бартеру).
3. Договір дарування.
4. Договір поставки.
5. Договір ренти.
6. Договір довічного утримання (догляду).

Завдання для самостійної роботи

1. Види договорів купівлі-продажу. (Купівля продаж на біржах та аукціонах, в зовнішньо - економічному обороті, купівля-продаж нерухомості, роздрібна купівля-продаж)

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [1,2,3,6,59]

Додаткові: [6,8,12,15,24].

Тема 18. Договори про передачу майна у тимчасове володіння та користування.

План лекційного заняття

1. Договір найму (оренди).
2. Договір прокату.
3. Договір найму будівлі чи іншої капітальної споруди.
4. Договір лізингу.
5. Договір найму (оренди) житла.
6. Договір позички.

Семінарське заняття

1. Сторони, форма, предмет, ціна, строк, договору найму (оренди).
2. Правове регулювання піднайму.
3. Особливості договору прокату.
4. Особливості найму транспортного засобу з екіпажем, який його обслуговує.
5. Види договорів найму житла.

Завдання для самостійної роботи

1. Договір піднайму та його правове регулювання (Права та обов'язки піднаймачів та членів їх сімей, правове регулювання та особливості укладення договору піднайму).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [1,2,3,6,59]

Додаткові: [6,8,12,15,24].

Тема 19. Договори про виконання робіт.

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика договору підряду.
2. Побутовий підряд.
3. Будівельний підряд.
4. Підряд на проведення проектних та пошукових робіт.
5. Підряд на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Семінарське заняття

1. Договір підряду: загальна характеристика.
2. Проектно-кошторина документація та порядок її розробки і затвердження.
3. Договір побутового підряду та його значення.
4. Поняття, характеристика та значення договору будівельного підряду.
5. Поняття та характеристика договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт.
6. Поняття, роль та значення договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Завдання для самостійної роботи

1. Джерела регулювання підрядних відносин у будівництві. Правове значення будівельних норм та правил.
2. Відповідальність підрядника та замовника в договорі будівельного підряду.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні: [1,2,3,6,18,21]

Додаткові: [6,8,12,18].

Тема 20. Договори про надання послуг.

План лекційного заняття

1. Договір зберігання.
2. Договір страхування.
3. Договір доручення.
4. Договір комісії.
5. Договір управління майном.

Семінарське заняття

1. Загальна характеристика зобов'язань з надання послуг.
2. Припинення та наслідки припинення договору доручення.
3. Поняття та характеристика договору комісії. Умови, зміст договору комісії. Права та обов'язки комітента та комісіонера.
4. Поняття та значення договору зберігання.
5. Поняття та основні ознаки договору управління майном.

Завдання для самостійної роботи

1. Види договору зберігання (на товарному складі, цінностей в банку, в камерах схову, в гардеробах організацій)
2. Договір фрахтування (чартеру).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [2,3,59,68,70],
Додаткові [10,12,15,20].

Тема 21. Договори у сфері фінансових послуг та банківської діяльності.

План лекційного заняття

1. Договір позики.
2. Кредитний договір.
3. Договір банківського вкладу (депозиту).
4. Договір банківського рахунку.
5. Договір факторингу.

Семінарське заняття

1. Договір позики
2. Поняття та загальна характеристика кредитного договору, його елементи, права та обов'язки сторін.
3. Поняття та загальна характеристика договору банківського вкладу (депозиту), права та обов'язки сторін.
4. Договір банківського рахунку.
5. Договір факторингу.

6. Зобов'язання з розрахунків.
7. Страхові зобов'язання. Договір страхування.

Завдання для самостійної роботи

1. Види безготівкових розрахунків (із застосування платіжних доручень та розрахункових чеків, за інкасо, та акредитивом, за допомогою банківських карток)

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [2,3,59,68,70],

Додаткові [10,12,15,20].

Тема 22. Договори у сфері інтелектуальної власності.

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності.
2. Ліцензійний договір.
3. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
4. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
5. Договір комерційної концесії.
6. Інші договори у сфері інтелектуальної власності.

Семінарське заняття

1. Поняття, види та загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності.
2. Ліцензія та ліцензійний договір.
3. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
4. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності
5. Договір комерційної концесії (франчайзингу).

Завдання для самостійної роботи

1. Права та обов'язки сторін за договором комерційної концесії.
2. Особливі умови договору комерційної концесії.
3. Відповідальність сторін та припинення договору комерційної концесії.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,58,59,68],

Додаткові [12,13,15,16,25,29].

Тема 23. Недоговірні зобов'язання.

План лекційного заняття

1. Поняття та особливості недоговірних зобов'язань.
2. Види недоговірних зобов'язань:
 - публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу;
 - публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу;
 - вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення;
 - рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
- поняття та класифікація деліктних зобов'язань.

Семінарське заняття

1. Правова характеристика зобов'язань, що виникають з односторонніх дій.
2. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу.
3. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу.
4. Поняття зобов'язань із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
5. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи.
6. Поняття та елементи зобов'язань, що виникають внаслідок створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або юридичної особи.
7. Поняття та елементи зобов'язань із заподіяння шкоди.

Завдання для самостійної роботи

1. Повернення в натурі безпідставно набутого майна.
2. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.
3. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,58,59,68],

Додаткові [12,13,15,16,25,29].

Тема 24. Загальні положення сімейного права. Сімейні правовідносини.

План лекційного заняття

1. Поняття сімейного права.
2. Предмет сімейного права України.
3. Принципи сімейного права України та їх значення.
4. Джерела сімейного законодавства.
5. Сімейні правовідносини: поняття, види, суб'єкти, об'єкти.
6. Підстави виникнення сімейних правовідносин.

Семінарське заняття

1. Поняття сімейного права як правової науки, навчальної дисципліни та галузі права і його особливості
2. Предмет та принципи сімейного права України.
3. Джерела правового регулювання сімейного права.
4. Сімейні правовідносини: поняття, види, суб'єкти, об'єкти.
5. Підстави виникнення сімейних правовідносин.

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти схему принципів сімейного права.
2. Знайти відображення в конкретних нормах Сімейного кодексу України основних принципів сімейного права.
3. Скласти порівняльну таблицю ознак сімейного права, які дають підстави виділити його у самостійну галузь права, та які заперечують таку потребу.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,8,64,68],

Додаткові [12,13,23].

Тема 25. Поняття та умови укладення шлюбу. Шлюбний договір.

План лекційного заняття

1. Поняття інституту шлюбу та його характерні ознаки, види та форми шлюбу.
2. Умови та порядок реєстрації шлюбу, поняття заручень.
3. Недійсність шлюбу, фіктивний шлюб, неукладений шлюб.
4. Шлюбний договір.

Семінарське заняття

1. Поняття шлюбу за сімейним правом України та його ознаки.
2. Умови укладення шлюбу.
3. Надання права на шлюб.
4. Перешкоди до укладення шлюбу .
5. Порядок укладення та державна реєстрація шлюбу.

Завдання для самостійної роботи

1. Знайти статті Сімейного кодексу в яких закріплено: умови укладення шлюбу, перешкоди до укладення шлюбу, порядок укладення шлюбу.
2. Скласти перелік даних, які відображаються в заяві про реєстрацію шлюбу.

3. Скласти перелік перешкод до реєстрації шлюбу та юридичних наслідків порушення вимог сімейного кодексу щодо цих обставин.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,8,64,68],

Додаткові [12,13,19,23].

Тема 26. Особисті немайнові та майнові правовідносини подружжя

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика особистих немайнових прав та обов'язків подружжя.
2. Види особистих немайнових прав та обов'язків подружжя.
3. Правовий режим майна подружжя.
4. Порядок і способи поділу майна подружжя.

Семінарське заняття

1. Загальна характеристика особистих немайнових прав та обов'язків подружжя.
2. Види особистих немайнових прав та обов'язків подружжя.
3. Правовий режим майна подружжя.
4. Порядок і способи поділу майна подружжя

Завдання для самостійної роботи

1. Поняття майнових правовідносин подружжя.
2. Право спільної сумісної власності.
3. Особиста приватна власність кожного з подружжя.
4. Поняття та основна характеристика шлюбного договору.
5. Вкажіть особливості правового режиму майна жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,8,64,68],

Додаткові [12,13,19,23].

Тема 27. Правовідносини батьків і дітей. Аліментні зобов'язання батьків і дітей.

План лекційного заняття

1. Правовідносини батьків та дітей з приводу майна.
2. Обов'язки батьків по утриманню неповнолітніх дітей.
3. Обов'язки батьків по утриманню повнолітніх непрацездатних сина, дочки.
4. Порядок обчислення аліментів.

Семінарське заняття

1. Правовідносини батьків і дітей щодо їх особистої приватної власності та спільного сумісного майна.
2. Обов'язки батьків по утриманню неповнолітніх дітей.
3. Обов'язки батьків по утриманню повнолітніх непрацездатних сина, дочки.
4. Порядок обчислення аліментів.

Завдання для самостійної роботи

1. Визначити загальні правила, за якими батьки здійснюють управління майном малолітніх дітей.
2. Назвати підстави для стягнення аліментів на дитину в судовому порядку.
3. З'ясувати підстави виникнення та погашення заборгованості по аліментах, записати види заробітку (доходу), які враховуються при обчисленні аліментів.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,8,64,68],
Додаткові [12,13,19,23].

Тема 28. Форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

План лекційного заняття

1. Усиновлення.
2. Опіка та піклування над дітьми.
3. Патронат над дітьми.
4. Прийомна сім'я.
5. Дитячий будинок сімейного типу.

Семінарське заняття

1. Порядок усиновлення дітей в Україні.
2. Права та обов'язки усиновлювачів і усиновлених.
3. Підстави та юридичні наслідки визнання усиновлення недійсним.
4. Поняття опіки та піклування над дітьми, підстави та порядок їх встановлення в Україні
5. Права і обов'язки опікунів і піклувальників. Обмеження прав опікунів та піклувальників.
6. Підстави і порядок встановлення патронату над дитиною.
7. Правовий статус патронатних вихователів.

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти заяву на ім'я органа опіки та піклування про призначення опікуном малолітньої особи
2. Провести порівняльний аналіз основних прав та обов'язків опікуна та піклувальника
3. Провести порівняння правового статусу опікуна, піклувальника та патронатного вихователя.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні [1,2,3,8,64,68],

Додаткові [12,13,19,23].

**Перелік питань
до рубіжної контрольної роботи № 1
з навчальної дисципліни «Цивільне та сімейне право»**

1. Поняття та зачення цивільного права України.
2. Предмет і метод цивільного права.
3. Принципи цивільного права.
4. Система цивільного права.
5. Функції цивільного права.
6. Поняття цивільного законодавства.
7. Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі за колом.
8. Аналогія закону і аналогія права в цивільному законодавстві.
9. Поняття і особливості цивільних правовідносин.
10. Міжнародні договори як джерела цивільного права.
11. Елементи цивільно-правових відносин.
12. Класифікація цивільно-правових відносин.
13. Підстави виникнення та припинення цивільних правовідносин.
14. Загальні положення про фізичну особу.
15. Цивільна правоздатність фізичної особи.
16. Цивільна дієздатність фізичної особи.
17. Ім'я і місце проживання фізичної особи.
18. Місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення.
19. Визнання фізичної особи недієздатною.
20. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення особи померлою.
21. Опіка та піклування.
22. Акти цивільного стану.
23. Фізична особа – підприємець.
24. Поняття і ознаки юридичних осіб
25. Правоздатність та дієздатність юридичних осіб.
26. Поняття та ознаки юридичної особи.
27. Порядок створення та державна реєстрація юридичної особи.
28. Класифікація (види) юридичних осіб.
29. Види (форми) юридичних осіб приватного права.
30. Господарські товариства та їх види.
31. Акціонерне товариство.
32. Командитне товариство.
33. Товариство з обмеженою та додатковою відповідальністю.
34. Філії та представництва юридичної особи.
35. Підстави припинення юридичної особи.

Перелік питань

до рубіжної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Цивільне та сімейне право» (Особлива частина)

1. Поняття зобов'язального права.
2. Суб'єкти зобов'язань. Треті особи у зобов'язанні. Зміна осіб у зобов'язанні.
3. Виконання зобов'язання.
4. Неустойка як вид забезпечення виконання зобов'язань.
5. Поручка і гарантія як види забезпечення виконання зобов'язання.
6. Завдаток: поняття, функції, співвідношення з авансом.
7. Застава: поняття, види, підстави виникнення.
8. Притримання, як вид забезпечення виконання зобов'язання.
9. Поняття значення та види договорів.
10. Поняття та ознаки оферти. Юридична дія оферти.
11. Поняття та ознаки акцепту.
12. Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його види.
13. Договір дарування: поняття, ознаки, види, сфера застосування.
14. Договір ренти.
15. Договір довічного утримання.
16. Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його види.
17. Договір дарування: поняття, ознаки, види, сфера застосування.
18. Договір ренти.
19. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.
20. Загальна характеристика договору найму (оренди).
21. Договір прокату.
22. Договір найму (оренди) земельної ділянки.
23. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
24. Договір найму (оренди) транспортного засобу.
25. Договір лізингу та його види.
26. Договір позички.
27. Загальна характеристика договору підряду.
28. Договір побутового підряду.
29. Договір будівельного підряду.
30. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт.
31. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

**ПИТАННЯ
ДО КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО»**

1. Поняття цивільного права як галузі права. Предмет цивільного права.
2. Методи цивільного права.
3. Функції цивільного права.
4. Система цивільного права.
5. Джерела цивільного права.
6. Дія цивільного законодавства у часі, просторі, за колом осіб.
7. Застосування цивільного законодавства за аналогією.
8. Звичай. Міжнародні договори.
9. Цивільні правовідносини: поняття, особливості, елементи та види.
10. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних прав та обов'язків.
11. Здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків.
12. Захист цивільних прав та інтересів.
13. Правоздатність та дієздатність фізичної особи.
14. Повна дієздатність, правочиноздатність, деліктоздатність.
15. Часткова дієздатність.
16. Неповна дієздатність.
17. Обмежена дієздатність.
18. Недієздатність.
19. Визнання фізичної особи безвісті відсутньою.
20. Оголошення фізичної особи померлою, правові наслідки.
21. Опіка та піклування.
22. Поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, цивільна дієздатність якої була обмежена.
23. Поняття юридичної особи, її ознаки.
24. Види юридичних осіб. Організаційно-правові форми юридичних осіб.
25. Створення юридичної особи. Установчі документи, їх зміст.

26. Правоздатність, дієздатність юридичної особи.
27. Філії та представництва юридичної особи.
28. Припинення юридичної особи в результаті передання всього свого майна, прав і обов'язків іншим юридичним особам – правонаступникам (злиття, приєднання, поділу, претворення).
29. Припинення юридичної особи в результаті ліквідації.
30. Товариства: підприємницькі та непідприємницькі.
31. Акціонерні товариства.
32. Командитні товариства.
33. Товариства з обмеженою відповідальністю.
34. Поняття і види об'єктів цивільних прав.
35. Речі як об'єкти цивільних прав. Класифікація речей.
36. Майно, як особливий об'єкт цивільного права.
37. Гроші (грошові кошти), валютні цінності як об'єкти цивільного права.
38. Цінні папери: поняття, вимоги до цінного паперу.
39. Групи та види цінних паперів
40. Поняття, ознаки правочину. Види правочинів.
41. Форма правочину. Способи волевиявлення.
42. Правочини, які можуть вчинятися усно.
43. Правочини, які належить вчиняти у письмовій формі, вимоги до письмової форми.
44. Нотаріальне посвідчення правочину, державна реєстрація правочину.
45. Правові наслідки недійсності правочинів.
46. Нікчемні правочини. Правова характеристика.
47. Оспорюванні правочини. Правова характеристика.
48. Правочини з дефектами волі. Правові наслідки вчинення таких правочинів.
49. Представництво за законом.
50. Представництво за довіреністю.
51. Комерційне представництво.
52. Довіреність: зміст, форма, термін дії. Види довіреностей.

53. Передоручення.
54. Припинення представництва за довіреністю.
55. Поняття та значення строків (термінів) у цивільному праві.
56. Види цивільно-правових строків (термінів).
57. Визначення строку, терміну. Початок перебігу строку.
58. Закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку.
59. Позовна давність. Види позовної давності.
60. Початок перебігу позовної давності.
61. Зупинення перебігу позовної давності.
62. Поняття особистого немайнового права. Види особистих немайнових прав.
63. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.
64. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
65. Поняття власності та права власності.
66. Зміст права власності. Форми права власності.
67. Підстави набуття права власності.
68. Підстави припинення права власності.
69. Право приватної власності юридичних осіб.
70. Право державної власності.
71. Право спільної часткової власності.
72. Право спільної сумісної власності.
73. Право власності на землю (земельну ділянку).
74. Право власності на житло.
75. Загальні засади захисту права власності.
76. Віндикаційний позов: порядок та умови пред'явлення.
77. Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння.
78. Позов про визнання права власності.
79. Поняття, ознаки та види речових прав на чуже майно.

80. Право володіння чужим майном.
81. Право користування чужим майном (сервітут).
82. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис).
83. Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій).
84. Поняття права інтелектуальної власності.
85. Об'єкти, суб'єкти права інтелектуальної власності.
86. Особисті немайнові права інтелектуальної власності.
87. Майнові права інтелектуальної власності.
88. Захист права інтелектуальної власності судом.
89. Авторське права.
90. Суміжні права.
91. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття цивільного права як галузі права, науки та навчальної дисципліни.
2. Предмет і метод цивільно-правового регулювання.
3. Функції і принципи цивільного права.
4. Система цивільного права України.
5. Відмежування цивільного права від інших галузей права.
6. Предмет і методи науки цивільного права.
7. Поняття та види джерел цивільного права. Значення судової практики для розвитку цивільного права.
8. Цивільне законодавство, його ієрархія. Місце міжнародних договорів України в системі джерел цивільного права.
9. Дія цивільного закону в часі, просторі та за колом осіб.
10. Поняття і класифікація цивільних правовідносин.
11. Елементи цивільного правовідношення.
12. Правоздатність фізичної особи. Заборона на заняття певними видами діяльності.
13. Суб'єктивне цивільне право та суб'єктивний цивільний обов'язок: поняття й структура.
14. Дієздатність фізичної особи: поняття та ступені дієздатності.
15. Обмеження дієздатності фізичної особи й визнання її недієздатною: підстави, порядок, правові наслідки.
16. Місце проживання фізичної особи. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою і оголошення її померлою: підстави й правові наслідки. Наслідки повернення особи, визнаною безвісно відсутньою й оголошеною померлою.
17. Поняття юридичної особи. Ознаки юридичної особи, зовнішні форми їх прояву.
18. Правоздатність юридичної особи. Ліцензування окремих видів господарської діяльності.
19. Органи управління юридичної особи, їх повноваження.

20. Виникнення та державна реєстрація юридичної особи. Місце знаходження юридичної особи.

21. Припинення юридичної особи: поняття, способи, їх характеристика.

22. Відокремлені підрозділи юридичної особи, особливості їх статусу. Дочірні підприємства.

23. Класифікація юридичних осіб.

24. Особливості правового статусу акціонерного товариства.

25. Особливості правового статусу товариства з обмеженою відповідальністю й товариства з додатковою відповідальністю.

26. Особливості правового статусу командитного товариства і повного товариства.

27. Особливості правового статусу виробничого кооперативу.

28. Особливості правового статусу громадської організації.

29. Правосуб'єктність держави Україна в цивільних правовідносинах.

30. Участь держави Україна в цивільно-правовому обороті.

31. Відповідальність держави за своїми зобов'язаннями.

32. Поняття, види і класифікація об'єктів цивільних прав.

33. Поняття речі як об'єкту цивільних правовідносин. Класифікація речей і її правове значення.

34. Гроші і валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин.

35. Цінні папери як об'єкти цивільних правовідносин.

36. Послуги й результати робіт як об'єкти цивільних прав.

37. Поняття та класифікація підстав виникнення, зміни і припинення цивільних правовідносин.

38. Поняття й класифікація правочинів.

39. Умови дійсності правочинів.

40. Форма правочинів і наслідки її недотримання.

41. Недійсні правочини.

42. Наслідки визнання правочину недійсним.

43. Поняття і суб'єкти представництва.

44. Виникнення і види представництва.

45. Довіреність: поняття, форма, строк дії.
46. Передоручення. Припинення довіреності та наслідки припинення.
47. Поняття і принципи здійснення цивільних прав і виконання обов'язків.
48. Межі здійснення цивільних прав. Поняття зловживання правом.
49. Захист цивільних прав: поняття, форми і способи захисту.
50. Самозахист цивільних прав та міри оперативної дії на порушника.
51. Поняття і особливості цивільно-правової відповідальності.
52. Види цивільно-правової відповідальності, їх класифікація.
53. Підстава цивільно-правової відповідальності. Склад цивільного правопорушення.
54. Вина учасників цивільного правовідношення: презумпція, вплив форми вини на обсяг цивільно-правової відповідальності. Відповідальність без вини.
55. Збитки: поняття, види. Обчислення збитків. Співвідношення збитків з неустойкою.
56. Компенсація моральної шкоди в цивільному праві.
57. Поняття строків та термінів в цивільному праві. Види і класифікація строків.
58. Порядок обчислення строків (термінів) в цивільному праві.
59. Поняття й значення строку позовної давності. Початок перебігу строку позовної давності.
60. Загальний та спеціальні строки позовної давності. Вимоги, на які строк позовної давності не розповсюджується.
61. Припинення, переривання і відновлення позовної давності.
62. Власність як економічна та юридична категорії. Співвідношення понять «власність», «майно» і «рід».
63. Поняття і зміст права власності. Ризик випадкової загибелі речі, тягар власності. Межі здійснення права власності.
64. Підстави виникнення права власності.
65. Підстави припинення права власності.
66. Обмежені речові права (сервітут, емфітевзис, суперфіцій).
67. Система форм власності та її значення.

68. Зміст права власності: поняття, співвідношення правомочностей.
69. Право приватної власності фізичної особи: об'єкти, особливості виникнення і припинення.
70. Право власності господарського товариства. Поняття статутного капіталу (фонду) господарського товариства, особливості його формування.
71. Право власності Українського народу, його об'єкти.
72. Право державної власності, особливості виникнення. Органи, що управляють об'єктами державної власності.
73. Право комунальної власності: суб'єкт, об'єкти, особливості виникнення.
74. Спільна часткова власність: поняття, підстави, особливості відчуження частки, припинення.
75. Спільна сумісна власність: поняття, підстави виникнення. Режим спільної сумісної власності подружжя.
76. Цивільно-правові способи захисту права власності: поняття, види.
77. Способи захисту права власності, їх класифікація.
78. Віндикація майна. Особливості витребування майна у незаконного добросовісного набувача. Розрахунки при витребуванні майна з незаконного володіння.
79. Негаторний позов. Позов про визнання права власності.
80. Особисті немайнові права: поняття, види. Особисте немайнове правовідношення.
81. Право на повагу честі, гідності, право на недоторканність ділової репутації особи. Захист цих прав.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Поняття та значення договору купівлі-продажу.
2. Строки, предмет, ціна і форма договору.
3. Права і обов'язки сторін за договором купівлі-продажу.
4. Договір міни.
5. Договір дарування.
6. Захист прав споживачів.
7. Поняття та значення договору поставки
8. Порядок і способи укладення договору поставки
9. Виконання договору поставки
10. Поняття та укладення договору на закупку с/г продукції.
11. Поняття, сторони та зміст договору майнового найму.
12. Види договору майнового найму (оренда, прокат, лізинг).
13. Пожертва.
14. Поняття, значення та зміст договору підряду.
15. Права і обов'язки сторін та наслідки неналежного виконання умов договору підряду.
16. Види перевезень.
17. Зміст, укладення та оформлення договорів перевезення вантажів.
18. Виконання договорів перевезення вантажів та відповідальність сторін за договором.
19. Договір перевезення пасажирів та багажу.
20. Претензії та позови при перевезеннях.
21. Договори експедиції.
22. Поняття договору схову (зберігання)
23. Підстави виникнення зобов'язань зі схову (зберігання).
24. Сторони, предмет, об'єкти, форма та строк договору схову (зберігання)
25. Еволюція позики
26. Поняття позикових відносин
27. Кредит. Кредитний договір

28. Поняття договору комерційної концесії (франчайзингу).
29. Зміст договору комерційної концесії.
30. Відповідальність сторін та припинення договору комерційної концесії.
31. Суть страхування та основні страхові поняття.
32. Добровільне та обов'язкове страхування.
33. Договір доручення.
34. Загальна характеристика зобов'язань з надання фінансових послуг.
35. Поняття та характеристика договору позики.
36. Сторони, форма договору позики.
37. Проценти за договором позики.
38. Поняття, сторони, форма кредитного договору.
39. Особливості укладення кредитного договору: пастки при укладення кредитного договору.
40. Поняття та характеристика договору банківського вкладу.
41. Поняття та характеристика договору банківського рахунку.
42. Види банківських депозитних операцій.
43. Правові наслідки неякісного виконання банком операцій за рахунком клієнта.
44. Обмеження права розпоряджання рахунком.
45. Поняття та характеристика договору факторингу.
46. Порядок та форми розрахунків у цивільному обороті.
47. Види безготівкових розрахунків.
48. Страхові агенти і страхові брокери
49. Страховий інтерес. Страховий ризик.
50. Страховий випадок. Страховий платіж (внесок, премія).
51. Страховий тариф. Страхова оцінка. Страхова сума.
52. Страхове відшкодування. Страхове поле.
53. Навантаження страхової премії. Франшиза.
54. Види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

55. Форма договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

56. Поняття та характеристика ліцензійного договору. Види, сторони, строк ліцензійного договору.

57. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності

58. Договір про гідну винагороду.

59. Договір між творцем та власником чи уповноваженою ним особою про використання службового твору.

60. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Державна реєстрація договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

61. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

62. Державна реєстрація договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

63. Договір інжиніринга.

64. Поняття та характеристика договору комерційної концесії.

65. Загальна характеристика зобов'язань із спільної діяльності.

66. Види зобов'язань за спільною діяльністю та підстави їх виникнення.

67. Поняття та характеристика договору простого товариства.

68. Сторони та зміст договору простого товариства. Відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями. Розподіл прибутку. Виділення долі учасника на вимогу його кредитора.

69. Припинення договору простого товариства.

70. Відмова учасника від подальшої участі в договорі простого товариства та розірвання договору.

71. Відповідальність учасника, щодо якого договір простого товариства припинений.

72. Відшкодування моральної шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи.

73. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист.
74. Відшкодування шкоди, завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно.
75. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності.
76. Поняття зобов'язань з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.
77. Повернення в натурі безпідставно набутого майна.
78. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.
79. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.
80. Поняття, види та функції сім'ї в Україні.
81. Предмет та метод сімейного права.
82. Принципи та функції сімейного права.
83. Джерела сімейного права.
84. Здійснення сімейних прав та виконання сімейних обов'язків.
85. Захист сімейних прав.
86. Поняття, структура та види сімейних правовідносин.
87. Підстави виникнення сімейних правовідносин.
88. Поняття шлюбу. Умови укладення шлюбу.
89. Державна реєстрація шлюбу (порядок реєстрації, час, місце).
90. Поняття недійсності шлюбу. Види недійсних шлюбів.
91. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя.
92. Право власності кожного з подружжя на майно (роздільне майно подружжя).
93. Загальна характеристика права спільної сумісної власності подружжя (поняття, підстави виникнення та припинення).
94. Володіння, користування та розпорядження спільним майном подружжя.
95. Поділ спільного майна подружжя.

96. Правовий режим майна жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою.
97. Умови та способи взаємного утримання подружжя. Договірні засади надання подружжям взаємного утримання.
98. Визначення розміру аліментів на одного з подружжя. Час, протягом якого сплачуються аліменти.
99. Договірні відносини подружжя. Види договорів подружжя.
100. Порядок укладення шлюбного договору (суб'єкти, форма, строк дії).
Умови шлюбного договору.
101. Припинення шлюбу (види, порядок, реєструючі органи).
102. Розірвання шлюбу державним органом РАЦС.
103. Розірвання шлюбу за рішенням суду за спільною заявою подружжя, яке має дітей.
104. Розірвання шлюбу за рішенням суду за позовом одного з подружжя.
105. Режим окремого проживання подружжя.
106. Визначення походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою.
107. Визначення походження дитини у разі застосування репродуктивних технологій.
108. Порядок визначення імені, по батькові та прізвища дитини.
109. Встановлення факту батьківства/материнства за рішенням суду.
110. Оспорювання батьківства (суб'єкти, порядок, наслідки).
111. Загальна характеристика особистих немайнових правовідносин батьків та дітей.
112. Спори щодо виховання дітей (види, порядок та особливості розгляду).
113. Спори між батьками щодо місця проживання малолітньої дитини.
114. Загальна характеристика майнових правовідносин батьків та дітей.
115. Права батьків і дітей на майно. Управління батьками майном дитини.
116. Обов'язок батьків утримувати дитину. Способи його виконання.

117. Порядок призначення тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів.
118. Визначення розміру аліментів на дитину. Зміна розміру аліментів.
119. Невиконання батьками аліментного обов'язку. Заборгованість за аліментами, відповідальність за прострочення сплати.
120. Обов'язок батьків утримувати повнолітніх дітей.
121. Обов'язок повнолітніх дітей утримувати своїх батьків.
122. Особисті немайнові права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів.
123. Позбавлення батьківських прав (підстави, порядок розгляду).
124. Правові наслідки позбавлення батьківських прав.
125. Відібрання дитини від батьків без позбавлення їх батьківських прав.
126. Поняття та види форм влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.
127. Поняття та умови усиновлення за законодавством України.
128. Усиновлювачі та усиновлені. Усиновлення дітей іноземними громадянами.
129. Порядок розгляду справ про усиновлення.
130. Правові наслідки усиновлення.
131. Недійсність усиновлення та його правові наслідки.
132. Скасування усиновлення та його правові наслідки.
133. Поняття опіки та піклування над дітьми, підстави та порядок їх встановлення в Україні.
134. Права і обов'язки опікунів і піклувальників. Обмеження прав опікунів та піклувальників.
135. Підстави і порядок припинення опіки і піклування.
136. Патронат над дітьми (поняття, права та обов'язки сторін, договір про патронат).
137. Прийомна сім'я. Права та обов'язки прийомних батьків. Державні гарантії для прийомних сімей.

ПЕРЕЛІК ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО»

1. Цивільне право як наука.
2. Цивільне право - галузь приватного права.
3. Джерела цивільного права України.
4. Поняття та класифікація цивільних правовідносин.
5. Особисті немайнові відносини, що регулюються цивільним правом.
6. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин.
7. Цивільна правоздатність фізичної особи як учасника цивільних відносин.
8. Цивільна дієздатність фізичної особи як учасника цивільних відносин.
9. Цивільно-правове становище осіб із обмеженими можливостями за цивільним законодавством України.
10. Особливості визнання фізичної особи недієздатною та поновлення її в дієздатності.
11. Фізична особа-підприємець як учасник цивільних відносин.
12. Опіка та піклування: загальна характеристика.
13. Особливості встановлення опіки та піклування над фізичною особою, яка перебуває у спеціальному закладі.
14. Юридичні особи як учасники цивільних правовідносин.
15. Підприємницькі товариства як учасники цивільних відносин.
16. Особливості правового регулювання непідприємницьких товариств.
17. Особливості господарських товариств як юридичних осіб.
18. Повне товариство: цивільно-правовий аспект.
19. Командитне товариство: цивільно-правовий аспект.
20. Акціонерне товариство: цивільно-правовий аспект.
21. Товариство з обмеженою відповідальністю: цивільно-правовий аспект.
22. Виробничий кооператив: поняття, правовий статус.
23. Припинення юридичної особи за законодавством України.
24. Порядок ліквідації юридичних осіб шляхом банкрутства.
25. Об'єкти цивільних прав.

26. Речі як об'єкти цивільного права.
27. Правовий режим майна як об'єкта цивільного права.
28. Гроші (грошові кошти) як об'єкти цивільного права.
29. Валютні цінності як об'єкти цивільного права.
31. Правове регулювання цінних паперів в Україні.
32. Правочини в цивільному праві.
33. Недійсні правочини.
34. Правові наслідки недодержання вимоги щодо форми правочину.
35. Правові наслідки вчинення правочину малолітньою особою за межами її цивільної дієздатності.
36. Правові наслідки вчинення правочину неповнолітньою особою за межами її цивільної дієздатності.
37. Строки та терміни у цивільному праві: поняття та порядок їх визначення.
38. Інститут позовної давності в цивільному праві.
39. Поняття та система особистих немайнових прав фізичних осіб.
40. Особливості набуття права власності на земельну ділянку.
41. Віндикаційний позов як спосіб захисту права власності.
42. Негаторний позов як спосіб захисту права власності.
43. Особливості оформлення права на спадщину.
44. Право користування чужим майном (сервітут) як речове право.
45. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) як речове право.
46. Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій) як речове право.
47. Зобов'язально-правові способи захисту права власності.
48. Особливості спадкування за законом.
49. Правове регулювання спадкування за заповітом.
50. Спадковий договір у цивільному праві України.
51. Обов'язкова частка у спадщині.
52. Спадкування за правом представлення. Спадкова трансмісія.

53. Поняття та ознаки речових прав.
54. Речові права на чуже майно за законодавством України.
55. Правове регулювання відносин власності в законодавстві України.
56. Право власності на землю (земельну ділянку).
57. Спільна сумісна та часткова власність в цивільному праві України.
58. Захист речових прав на чуже майно.
59. Проблеми правового регулювання інтелектуальної власності за законодавством України.
60. Авторське право і суміжні права.
61. Захист авторських прав в мережі Інтернет.
62. Інтелектуальна власність на винахід, корисну модель та промисловий зразок (патентне право).
63. Цивільно-правове зобов'язання: поняття, склад та підстави виникнення.
64. Види забезпечення виконання зобов'язань у цивільному праві.
65. Застава як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
66. Неустойка як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
67. Порука як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
68. Завдаток як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
69. Гарантія як спосіб забезпечення виконання зобов'язання.
70. Укладання договорів через мережу інтернет.
71. Договір купівлі-продажу у роздрібній торгівлі.
72. Цивільно-правовий аспект захисту прав споживачів.
73. Порядок укладення, зміни та припинення договору довічного утримання (догляду).
74. Цивільно-правова характеристика договорів про надання правових послуг.
75. Договір про виконання проектних та пошукових робіт.
76. Авторські договори: поняття, види та їх зміст.
77. Цивільно-правова характеристика договору перевезення вантажів залізничним транспортом.

78. Цивільно-правова характеристика договору перевезення вантажів автомобільним транспортом.

79. Особливості перевезення вантажів внутрішнім водним та морським транспортом.

80. Цивільно-правова характеристика договору транспортного експедирування.

81. Поняття і види зобов'язань зі страхування.

82. Договір комісії як різновид зобов'язань з надання послуг.

83. Правове регулювання кредитного договору.

84. Особливості правового регулювання договору банківського рахунку.

85. Договір банківського вкладу: проблеми теорії та практики.

86. Недоговірні зобов'язання: поняття, види та підстави виникнення.

87. Історія розвитку сімейного права.

88. Загальна характеристика сімейних правовідносин.

89. Умови та порядок укладення шлюбу.

90. Недійсність шлюбу. Інститут санації.

91. Особисті права та обов'язки подружжя.

92. Майнові права та обов'язки подружжя.

93. Поняття та особливості укладення шлюбного договору.

94. Поділ спільного майна подружжя.

95. Підстава та порядок розірвання шлюбу.

96. Шлюбний договір у сімейному праві України.

97. Порядок реєстрації шлюбу в органах РАЦСу.

98. Аліментні правовідносини між подружжям.

99. Право дитини на виховання в сім'ї.

100. Встановлення та оспорування батьківства (материнства).

101. Особисті права та обов'язки батьків та дітей.

102. Вирішення спорів між батьками з питань виховання дітей.

103. Правові наслідки протиправної поведінки батьків при здійсненні батьківських прав.

104. Підстави, порядок та правові наслідки позбавлення батьківських прав та відібрання дітей без позбавлення батьківських прав.

105. Майнові відносини батьків та дітей.

106. Поняття усиновлення (удочеріння). Умови, порядок та правові наслідки усиновлення (удочеріння).

107. Права та обов'язки неповнолітніх батьків.

108. Підстави, порядок та правові наслідки визнання усиновлення недійсним.

109. Інститут опіки та піклування в сімейному праві, правовий статус та функції органів опіки та піклування.

110. Договір про патронат.

111. Кодифікація сімейного законодавства України на сучасному етапі.

112. Діяльність органів опіки та піклування щодо охорони інтересів дитини.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Цивільне право як галузь права - це:

- 1) система знань;
- 2) частина науки про право;
- 3) сукупність категорій та суджень;
- 4) система правових норм.

2. Що є предметом цивільного права?

- 1) особисті немайнові відносини;
- 2) майнові відносини;
- 3) товарно-грошові відносини;
- 4) майнові та особисті немайнові відносини.

3. Хто є учасниками цивільних відносин?

- 1) фізичні та юридичні особи;
- 2) фізичні, юридичні особи та держава;
- 3) фізичні, юридичні особи, держава та територіальні громади;
- 4) фізичні, юридичні особи, держава Україна, Автономна Республіка Крим, територіальні громади, іноземні держави та інші суб'єкти публічного права.

4. До предмета цивільного права належать:

- 1) майнові та сімейні відносини;
- 2) особисті немайнові та майнові відносини;
- 3) майнові відносини;
- 4) особисті немайнові відносини.

5. Метод цивільно-правового регулювання суспільних відносин:

- 1) імперативно-диспозитивний;
- 2) регулюючий метод;
- 3) суспільні відносини приватного характеру;
- 4) активні відносини.

6. Метод цивільного права - це:

- 1) засоби та способи впливу на фізичних осіб;
- 2) сукупність прийомів та засобів впливу на учасників цивільних правовідносин;
- 3) сукупність цивільно-правових норм;
- 4) вплив за допомогою цивільно-правової відповідальності.

7. Характерними рисами методу цивільного права є:

- 1) організаційна єдність;
- 2) диспозитивність норм;
- 3) застосування цивільно-правових санкцій;
- 4) вплив за допомогою державно-владних повноважень.

8. Система цивільного права:

- 1) внутрішнє розташування норм права в основних нормативних актах;
- 2) загальне розташування норм в нормативному акті;

- 3) окремі норми цивільного права;
- 4) система нормативних актів.

9. Поняття цивільних правовідносин - це:

- 1) суспільні відносини, що врегульовані нормами цивільного права;
- 2) відносини, що регулюються законодавством України;
- 3) відносини, що застосовані на підпорядкуванні сторін в суспільних відносинах;
- 4) відносини майнового характеру.

10. Види цивільно-правових відносин:

- 1) абсолютні та відносні;
- 2) майнового та немайнового характеру;
- 3) заперечні та активні відносини;
- 4) абсолютні, відносні, активні, пасивні, майнові, немайнові.

11. Підставами виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин є:

- 1) настання певних життєвих обставин;
- 2) юридичні факти;
- 3) події;
- 4) дії (правомірні та неправомірні);

12. Суб'єктивний обов'язок – це:

- 1) необхідність належної поведінки зобов'язаної особи перед уповноваженою особою;
- 2) абсолютне право суб'єкта;
- 3) можливість суб'єкта мати правоздатність;
- 4) можливість суб'єкта цивільного права використовувати права, які забезпечуються та гарантуються державою.

13. Виконання цивільного обов'язку:

- 1) не може бути юридичним фактом;
- 2) інколи є юридичним фактом;
- 3) завжди є юридичним фактом.

14. Суб'єктивне право – це:

- 1) належна міра поведінки зобов'язаної особи;
- 2) можливість суб'єкта цивільного права використовувати права, які забезпечуються та гарантуються державою;
- 3) необхідність належної поведінки зобов'язаної особи перед уповноваженою особою;
- 4) можливість мати деліктоздатність.

15. Цивільна правоздатність фізичної особи - це:

- 1) здатність фізичної особи мати цивільні права та обов'язки;
- 2) здатність фізичної особи набувати цивільні обов'язки;
- 3) здатність фізичної особи здійснювати цивільні обов'язки;
- 4) здатність фізичної особи розпоряджатися своїми правами.

16. Цивільна дієздатність фізичної особи - це:

- 1) здатність фізичної особи створювати для себе цивільні права;
- 2) здатність фізичної особи набувати цивільні права;
- 3) здатність фізичної особи своїми діями набувати цивільних прав і створювати для себе цивільні обов'язки;
- 4) здатність фізичної особи усвідомлювати свої права.

17. Момент виникнення повної цивільної дієздатності фізичних осіб:

- 1) повна дієздатність настає з 18 років або з моменту укладання шлюбу;
- 2) повна дієздатність настає з моменту укладання шлюбу;
- 3) повна дієздатність настає з 17 років або з моменту укладання шлюбу;
- 4) повна дієздатність настає з моменту отримання паспорта.

18. Види дієздатності фізичних осіб:

- 1) повна, мінімальна, неповна, обмежена, визнання фізичної особи недієздатною;
- 2) повна, часткова, неповна, обмежена, визнання фізичної особи недієздатною;
- 3) часткова, мінімальна, неповна, обмежена;
- 4) мінімальна, максимальна, повна, обмежена.

19. Часткова цивільна дієздатність - це:

- 1) коли фізична особа досягла 15 років;
- 2) коли фізична особа не досягла 15 років (неповнолітня особа);
- 3) коли фізична особа не досягла чотирнадцяти років (малолітня особа);
- 4) коли фізична особа не досягла тринадцяти років (малолітня особа).

20. Неповна цивільна дієздатність:

- 1) фізична особа у віці від 15 до 18 років (неповнолітня особа);
- 2) фізична особа у віці від чотирнадцяти років до вісімнадцяти років (неповнолітня особа);
- 3) фізична особа у віці від 13 до 18 років;
- 4) фізична особа у віці від 16 до 18 років.

21. Строк, протягом якого відбувається визнання фізичної особи безвісно відсутньою та умови такого визнання:

- 1) якщо протягом одного року в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування;
- 2) якщо протягом трьох років в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування;
- 3) якщо протягом трьох років в місці її постійної роботи немає відомостей про місце її перебування;

4) якщо є підстави вважати, що особа померла.

22. Опікун може укладати з підопічним:

- 1) договір дарування;
- 2) договір позики;
- 3) договір майнового найму;
- 4) договір доручення.

23. Опікун не має права без дозволу органу опіки та піклування:

- 1) відмовитися від майнових прав підопічного;
- 2) видавати письмові зобов'язання від імені підопічного;
- 3) укладати договори, які підлягають нотаріальному посвідченню та (або) державній реєстрації;
- 4) укладати договори щодо іншого цінного майна.

24. Опіка припиняється у разі:

- 1) передачі малолітньої особи батькам (усиновлювачам);
- 2) досягнення підопічним 14-ти років;
- 3) поновлення цивільної дієздатності особи, яка була визнана недієздатною;
- 4) направлення малолітнього до школи соціальної реабілітації, за умови, що він раніше перебував під опікою.

25. Поняття та ознаки юридичних осіб - це:

- 1) люди з вищою юридичною освітою;
- 2) фізичні особи, які займаються підприємницькою діяльністю;
- 3) фізичні та юридичні особи, які займаються підприємницькою діяльністю та мають відокремлене майно;
- 4) організація, створена і зареєстрована в установленому порядку, наділена цивільною правосдатністю та дієздатністю, яка має організаційну єдність, відокремлене майно та можливість самостійно виступати в цивільному обороті.

26. Види юридичних осіб в залежності від форм власності:

- 1) державні та колективні юридичні особи;
- 2) приватні та державні юридичні особи;
- 3) державні та комунальні юридичні особи;
- 4) загальнодержавні та приватні юридичні особи.

27. Господарським товариством визнаються:

- 1) юридичні особи публічного права;
- 2) юридичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку;
- 3) юридичні особи, які мають цінні папери;
- 4) юридичні особи, з поділенням на частки учасників статутним (складеним) капіталом.

28. Товариство з обмеженою відповідальністю - це:

- 1) товариство, яке має статутний фонд, поділений на частки, і засновники несуть відповідальність по боргам товариства в повному обсязі;
- 2) товариство, яке має статутний фонд, поділений на частки, і засновники несуть відповідальність по боргам товариства в межах своїх часток;
- 3) товариство, яке має статутний фонд, поділений на частки, і засновники несуть додаткову відповідальність по боргам товариства в межах своїх часток.
- 4) товариство, яке має статутний фонд, поділений на частки, і засновники несуть субсидіарну відповідальність по боргам товариства.

29. Повне товариство - це:

- 1) товариство, яке має статутний фонд, поділений на частки, і засновники несуть повну, солідарну відповідальність по боргам товариства всім належним їм майном;
- 2) товариство, яке має статутний фонд, поділений на частки, і засновники несуть повну, субсидіарну відповідальність по боргам товариства в межах їх часток;
- 3) товариство, яке має статутний фонд, поділений на частки, і засновники несуть повну відповідальність по боргам товариства;
- 4) товариство, яке має статутний фонд, поділений на частки, і засновники несуть відповідальність по боргам товариства в межах їх часток.

30. Акціонерне товариство - це:

- 1) товариство, яке має статутний фонд, поділений на певну кількість акцій однакової номінальної вартості;
- 2) товариство, яке має статутний фонд, поділений на певну кількість часток;
- 3) товариство, яке має статутний фонд, поділений на певну кількість акцій різної вартості;
- 4) товариство, яке має дві групи засновників.

31. Як називається представництво, яке ґрунтується на договорі?

- 1) законне ;
- 2) договірне ;
- 3) обов'язкове ;
- 4) адміністративне.

32. Який правочин можна укласти шляхом вчинення конклюдентних дій?

- 1) купівля-продаж житлового будинку ;
- 2) купівля-продаж побутової техніки ;
- 3) купівля-продаж соку в кафе ;
- 4) купівля-продаж соку з автомату.

33. Як називаються правочини, для виникнення яких необхідно волевиявлення трьох і більше сторін?

- 1) односторонні ;
- 2) багатосторонні ;

- 3) платні ;
- 4) консенсуальні ;
- 5) двосторонні.

34. Порука припиняється у разі:

- 1) припинення забезпечуваного нею зобов'язання;
- 2) відмови боржника від послуг поручителя;
- 3) переведення боргу на іншу особу, якщо поручитель не поручився за нового боржника;
- 4) закінчення строку виконання зобов'язання.

35. Спадкування відбувається за законом у разі:

- 1) відсутності заповіту
- 2) скасування заповіту судом
- 3) визнання заповіту недійсним
- 4) неприйняття спадщини спадкоємцями за заповітом.

36. Назвіть види спадкування.

- 1) за заповітом та за законом;
- 2) за заповітом, за законом та за спадковим договором;
- 3) за заповітом, за законом та за спадковим договором та за правом представлення;
- 4) за заповітом, за законом, за спадковим договором, за правом представлення та за обов'язковою часткою.

37. До якої черги спадкоємців за законом входять троюрідні брати та сестри спадкодавця.

- 1) до другої;
- 2) до четвертої;
- 3) до третьої;
- 4) до п'ятої.

38. Який розмір обов'язкової частки у спадщині?

- 1) одна третина частки, яка належала б кожному із обов'язкових спадкоємців у разі спадкування за законом;
- 2) половина вартості всього спадкового майна;
- 3) половина частки, яка належала б кожному із обов'язкових спадкоємців у разі спадкування за законом;
- 4) одна третина вартості всього спадкового майна.

39. Протягом якого строку спадкоємець, який прийняв спадщину, до складу якої входить право власності на нерухоме майно, має зареєструвати дане право у державних органах:

- 1) протягом одного місяця з дня прийняття спадщини;
- 2) протягом одного місяця з дня оформлення свідоцтва про право на спадщину на нерухоме майно;

- 3) протягом шести місяців з дня оформлення свідоцтва про право на спадщину на нерухоме майно;
- 4) такий строк законодавством не встановлений.

40. Договір купівлі-продажу – це договір про:

- 1) відплатну передачу майна у власність;
- 2) відплатну передачу майна у користування;
- 3) здійснення юридичних або фактичних дій;
- 4) безвідплатну передачу майна у власність.

41. Істотними умовами договору купівлі-продажу є умови про:

- 1) предмет, ціну та строк;
- 2) предмет та строк;
- 3) предмет та ціну;
- 4) місце та спосіб виконання.

42. Договір ренти є договором про:

- 1) передання майна у власність;
- 2) відплатне передання майна у користування;
- 3) безвідплатне передання майна у власність;
- 4) відплатне передання майна у власність.

43. Право власності на нерухоме майно за договором довічного утримання (догляду) виникає у набувача з моменту:

- 1) підписання договору;
- 2) нотаріального посвідчення договору;
- 3) державної реєстрації договору;
- 4) передання нерухомого майна.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. БД «Законодавство України». /ВР України. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
4. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2019 року. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 19. Ст. 74
5. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №436-IV //БД «Законодавство України» /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
6. Господарсько-процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991р. №1798-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
7. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10. 2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
8. Сімейний кодекс: Закон України від 10.01.2002р. Дата оновлення: 01.12.2021, 1871-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
9. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. Дата оновлення: 20.11.2014 № 995_160 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
10. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992. Дата оновлення: 12.01.2022 1962-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.
11. Порядок застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні: наказ МОЗ від 9 жовтня 2013 року № 787. Дата оновлення: 11.04.2014, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1697-13>
12. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>
13. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 № 1382-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15>
14. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 № 1207-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-1810>.
15. Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор: Закон України від 14.07.2020 р. № 768-IX // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

16. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06. 2004 р. № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
17. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
18. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
19. Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій: Закон України від 24.05.2012 № 4865-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
20. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. №1576-XII //БД «Законодавство України»/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
21. Про акціонерці товариства: Закон України від 17.09. 2008 р. № 514-VI. //БД «Законодавство України» /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
22. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02 березня 2015 року № 222-VIII. URL: zakon.rada.gov.ua
23. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06 лютого 2018 року № 2275-VIII. URL: zakon.rada.gov.ua
24. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>
25. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480- IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
26. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
27. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2374-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>
28. Про заставу: Закон України від 02 жовтня 1992 року № 2654-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>
29. Про нотаріат: Закон України від 02 вересня 1993 року № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>
30. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16.10.1996 р. № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
31. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.04р. №1952. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
32. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від 14.05.2015 № 417-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-19>.

33. Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності: Закон України від 03.03.1998 № 147/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
34. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 № 2658-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>
35. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29.11.2001 № 2866-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14>
36. Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності: Закон України від 17.11.2009 № 1559-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1559-17>
37. Про порядок офіційного оприлюднення нормативноправових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 27.07.1997р. № 503/97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
38. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України затверджений, наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 року №296/5. Дата оновлення: 02.12.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>.
39. Про деякі питання визнання правочинів (господарських договорів) недійсними: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 29.05.2013 р. № 11. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0011600-13>
40. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 04.11.2018 р. № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
41. Про медіа: Закон України від 13 грудня 2022 року № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20>
42. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
43. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003р. № 898-IV. // БД «Законодавство України». / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
44. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2346-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
45. Про заставу: Закон України від 02.10. 1992 р. № 2654-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
46. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06. 2018 р. № 239. БД «Законодавство України». /ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
47. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людини: Закон України від 17 травня 2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19>

48. Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові: Закон України від 30.09.2020 р. № 931-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
49. Про оренду землі: Закон України від 06 жовтня 1998 р. № 161-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
50. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993р. № 3687-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
51. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 23.12.1993р. №3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
52. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993р. № 3688-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
53. Про товарні біржі: Закон України від 10.12.1991 р. № 1956-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
54. Постанова Пленуму Верховного Суду України: «Про судову практику у справах про спадкування» від 30.05.2008 (із змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-08>
55. Дзера О. В. Сімейне право України: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер. 2021. 520с.
56. Каракасіди О. Ф., Зіньковський В. В. Юридична природа зарахування зустрічних вимог у зобов'язанні. Часопис цивілістики. 2021. Вип. 40. С. 18–22.
57. Кулібаба О. О. Неустойка як спосіб забезпечення виконання договірних зобов'язань: окремі аспекти застосування. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 4. С. 62–65.
58. Майна Г. Є. Співвідношення зобов'язань із публічної обіцянки винагороди, гри та парі. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 1. С. 88–91.
59. Парасюк М. В., Парасюк В. М., Грабар Н. М. Цивільне право України (Особлива частина) (у схемах та таблицях): навч. посіб. Львів: Растр7, 2021.
60. Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні: затверджені наказом Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5
Дата оновлення: 11.09.2018 № z0979-18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00>.
61. Про затвердження Порядку розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по батькові) фізичної особи : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2007 р. № 915. Дата оновлення: 15.07.2017, підстава - 477-2017-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/915-2007>.
62. Рассказова В. В. Припинення окремих видів зобов'язань відступним. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. Вип. 5 (34). С. 67–70.
63. Ромась М. Поняття та ознаки цивільних зобов'язань за участю держави Україна. Підприємство, господарство і право. 2020. № 1. С. 21–26. 13. Слома В.

М. До питання про підстави виникнення субсидіарних цивільно-правових зобов'язань. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. Вип. 3 Т. 1. С. 106–111.

64. Сімейне право України: підручник. / О. В. Дзера, Т. В. Боднар. – К.: Юрінком Інтер, 2020. – 520 с.

65. Спадкове право: навчальний посібник / кол. авт.; кер.авт. кол, канд. юрид. наук, доц. Нестерцова-Собакарь О.В. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр.справ, 2018.- 164с.

66. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. Станом на 15 вересня 2021 року / За заг. ред. Теремецького В. І. – Київ.: Видавничий дім «Професіонал», 2021. – 1158.

67. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник / О.В. Кіріяк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівец. нац.. унт ім. Ю. Федьковича, 2021. - 304 с.

68. Цивільне право: особлива частина. Практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / кол. авт. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2021. – 264с.

69. Цивільне право (Частина 1): навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форми навчання / О. В. Манжосова, І. Б. Факас, П. П. Латковський, Я. С. Мошинська. - Чернівці, 2021. - 112 с.

70. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. – Вид. 6-те, перероб. – Харків : Право, 2022. – 220 с.

71. Цивільне право України: підручник. 3-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. - 796с.

Додаткові:

1. Абібулаєва Т.Г. Борг як об'єкт спадкування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2017. Вип. 43(1). С. 89-92.

2. Абрамов М.В. До питання співвідношення спадкування за правом представлення та усунення від права на спадкування. Прикарпатський юридичний вісник. 2017. Вип. 6(1). С. 61-64.

3. Багач Е. М. Застосування принципів справедливості, добросовісності та розумності у цивільному праві України. Юридична Україна. 2019. № 8. С. 61-65.

4. Бевза А. С. Ринок цінних паперів як складова інформаційної безпеки // Юридична Україна. № 9 2018. С. 12-16.

5. Бережняк Н.В. Зміст зобов'язань із набуття, збереження майна без достатньої правової підстави за Цивільним кодексом України: проблемні питання // Часопис Київського університету права № 3. 2019. С. 177-180.

6. Борисова В.І., Іванова К.Ю., Карнаух Б.П., Ходико Ю.Є. Цивільне право України: навчальний посібник до складання вступного випробування в магістратуру у форматі ЗНО. Х.: Право, 2020. 418 с.

7. Борисова В. І., Красицька Л.В. Аліментні зобов'язання членів сім'ї в сімейному праві України: проблемні питання теорії та практики. Вісник Національної академії правових наук України. 2020. № 3. С. 28-48

8. Васильєва В. Проблеми регулювання цивільно-правового договору: теоретичні та практичні аспекти // Право України. № 2. 2019. С. 14-24.

9. Гожій І.О., Солончук І.В. Проблемні питання правового режиму спадкування у справах з іноземним елементом. Правові новели. 2018. № 4. С. 84-91.

10. Горблянський В.Я. Захист прав споживачів за договором про надання послуг: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Івано-Франківськ, 2019.

11. Дзера О.В. Договірне право України. Загальна частина: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2018. 896 с.

12. Дзера О.В. Договірне право України. Особлива частина: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2018. 1200 с.

13. Дмитрук І. М. Основи цивільного та сімейного права України : навчально-методичний посібник. Миколаїв: Гельветика, 2019. 155 с.

14. Завальнюк С. В. Класифікації і види прогалин у цивільному законодавстві. Часопис цивілістики. 2020. № 36. С. 11–17.

15. Іванов Ю. Ф. Цивільне право України : Навч. посіб. у 2 т. 2-ге вид. доповн. і переробл / Ю. Ф. Іванов, О. В. Куриліна, М. В. Іванова. Київ: Алерта, 2019. Т. 2. 346 с.

16. Іванов Ю. Ф., Куриліна О. В., Іванова М. В. Право інтелектуальної власності : Термінологічний словник. 2-ге вид. доповн. і переробл. К.: Освіта України, 2019. 458 с.

17. Кухарєв О. Є. Спадкове право України: підручник. К.: Алерта, 2020. 362 с.

18. Лещенко Н. Господарсько-правові санкції за порушення договору підряду на проведення проектних і дослідних робіт: проблеми теорії та правозастосування. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 6. С. 96-101.

19. Леськів С. Р. Припинення та недійсність шлюбу в Україні: теоретико-правові та практичні аспекти. 2019. С.144-147. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/151/143>.

20. Лукасевич-Крутник І.С. Порушення договірних зобов'язань із надання транспортних послуг: поняття та види. Право України. 2019. № 1. С. 278-29.

21. Майданик Р.А. Цивільне право. Практикум. Навчальний посібник. видання 3-тє, перероблене і доповнене. Київ, Алерта, 2019. 622 с.

22. Парасюк В. М. Цивільне право України (загальна частина) (у схемах та таблицях). Львів: Растр-7, 2020. 364 с.

23. Павлів-Самоїл Н. П. Спадкування в Україні: у таблицях і схемах: навчально-методичний посібник. / Н.П. Павлів-Самоїл, М.О. Німак, Н.В. Блюк; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». Львів: Растр-7, 2018. 174 с.

24. Пономаренко О.М. Проблеми визначення правової природи договору про поділ спільного майна подружжя. Зб. наук. пр. Харків. нац. пед. ун-ту ім. Г.С. Сковороди. Право. Харків, 2019. Вип.31. С.49-57.

25. Софіюк Т.О. Стан законодавства та система управління авторськими та суміжними правами в Україні на сучасному етапі // Часопис Київського університету права № 3. 2019. С. 192-197.

26. Стаднік Ю.В. Окремі аспекти поняття та характеристики договору довічного утримання (догляду) в цивільному праві України. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Юридичні науки. 2019. Вип. 2.

27. Схаб-Бучинська Т.Я. До питання про суб'єктний склад сімейного договору. Право як ефективний суспільний регулятор: матеріали міжнародної науково-практичної конференції 19-20 лютого 2021 р. Львів. 2021. С. 98-100.

28. Тетарчук І.В. Сімейне право України. Для підготовки до іспитів: навч. посіб. ЦУЛ. 2021.

29. Якубівський І.П. Компенсація за порушення майнових прав інтелектуальної власності: проблеми теорії та практики // Право України. № 1/2019. С. 256-269.

30. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

31. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

32. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

33. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України «Урядовий портал». URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

34. Офіційний сайт Президента України «Офіційне інтернет-представництво». URL: <https://www.president.gov.ua>